

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

dire omni humanæ creaturæ, id est, ordinationi superioris status propter Deum. Sic Christus opera ciuilia probat esse cultus Dei, Matthæi vigesimo secundo, Cùm docet opera secundæ tabulæ, & inquit: Secundum scilicet præceptum, est simile huic. Diliges proximum tuum sicut teipsum. Verbum hoc, simile, habet suam emphasim, vbi opinio hypocritarum taxatur, qui propter cæremonias suas se efferunt ciuilibus officijs, quæ habent mandatum Dei, illæ verò minimè, sed potiùs gratis colitur Deus Matthæi decimo quinto: hîc verò non gratis. Quare Christus vult vt maiori studio præstemus hæc opera ciuilia, quæ ita placent vt opera primæ tabulæ: nam dicit, Simile huic.

Si igitur opera secundæ tabulæ placent vt primæ tabulæ, sequitur ea multò anteferenda esse traditionibus humanis: Sic & prophetæ repræhendunt Pharisæicam opinionem hypocritarum, qui suas traditiones præferunt operibus tam primæ tabulæ, id est, fidei, timori, dilectioni Dei, quàm secundæ tabulæ, id est, dilectioni proximi & bonis ciuilibus operibus. Osæ sexto. Misericordiã volo &c. & Christus Matthæi vigesimo tertio. Vg qui decimatis mentham, anethû, &c. Et relinquitis quæ sunt maiora legis, iustitiam, misericordiam, &c.

CAPVT X.

ARGVMENTA.

1. *In quibus punctis consistat honor quem debemus superioribus.*
2. *Quid sit præceptum officium eorum qui præsumt.*
3. *Quare sæpè dissipantur imperia, magistratus prudentes & pacifici.*

P

Honor

¹
Honoris
gradus I.

Onor magistratus cōsistit in tribus gradibus: primus est atq; præcipuus, ut agnoscamus præsentiam Dei, id est, quod ipsi sint opus quod Deus instituit ad conseruandum ordinem inter homines & pacem, & quod intelligamus & agnoscamus nos Dei ordinatione illis subiectos esse: hoc sic agnoscere, est Deo honorem tribuere, & præsentiam illius agnoscere in huiusmodi personis. Quoties ergo honoramus Magistratum, toties Deo gratias agimus quòd talem ordinationem instituit ad nostram utilitatem, Rom. 13. Deindè, quoties honorem deferimus prælato, toties animo petimus à Deo, ut hoc beneficium suum in societate hominum conseruet, est, pios rectores in officio tueatur, ne regna fiant latrocinia. Sic Reges gestant coronas, & veteri more omnes Magistratus gerebant. Sic Doctores diademate & tiaris ornantur, quæ sunt lingua, quòd Deus sit author huius ordinationis atq; officij, & quòd Deus adsit: & hoc ipsum significant coronæ, quia Deus ornat, cingit, regit & custodit magistratum. Igitur quoties videmus coronam, cogitemus, Ecce Deus hic est, qui est author huius ordinationis, huic Deus nos subiecit: & sic rectè honoramus magistratum & Deum in illo. Secundus est gradus honoris, in obedientia, ut cogitemus Deum hic adesse & ornare potestatem suam in illo magistratu maiori sapientia & iustitia, quàm te. Volo ergo illum audire & gubernationi ipsius obtemperare, & non anteferre consilium & sententiam meam illorum iudicijs. Deus enim præcepit mihi subiectionem, Rom. 13. Omnis anima potestati sit subdita. Quòd verò multi contemnunt, & non obediunt Magistratui, idè fit, quod putant se sapientiores esse & rem melius agnosceatq; intelligere, quàm illum. Ut ergo heroicis & ceteris viros honoramus propter admirationem virtutis

I I.

tum & scientiæ quam in eis cernimus: Sic de magi-
 stratu censendum est, quòd Deus illum per tales ad-
 ministrat. Nā sapientia ac prudentia, dona Dei sunt,
 non conascuntur nobis: ideo petijt Salomon in ini-
 tizio regni sui sapientiam, 3. Regum 3. & Sapiens dicit:
 Omnis sapientia à Deo est. Igitur ab illo petere de-
 bent omnes rectores, & totam gloriam Deo patri cœ-
 lesti referre, non sibiipsis, 1. Corinth. 9. Qui gloria-
 tur, in Domino gloriatur. Tertius gradus honoris
 consistit in condonandis erratis magistratui: magna
 est enim infirmitas humani generis, & diabolus per-
 petuò conatur perturbare harmoniam humanæ so-
 cietatis & ordinem: ideo multa existunt incommo-
 da & errata. Quare opus est subditis æquitate qua-
 dam, ne temerè detrahant magistratibus etiam dysco-
 lis suam auctoritatem, non sicut filius Noæ ebrium
 patrem derisit, Gen. 9. Ambitiosa & carnalia ingenia
 laudi sibi ducunt; dum cauillantur & repræhendunt
 superiores eorumque leges. Ideò hæc vox, Honora
 patrem, maximè coercere debet illorum petulantia.
 In his tribus gradibus consistit præcipuè honor pa-
 rentum & magistratus.

I I I,

Secundò, officium præcipuum est magistratus cu-
 stodire legem vtriusque tabulæ, nam quòd ad exter-
 nam disciplinam attinet, etiam primam tabulam ma-
 gistratus tueri debet, iuxta illud 1. Timot. 1. lex est in-
 iustis posita &c. Vbi Apostolus vult prohiberi lege &
 disciplina atque puniri non solum flagitia, quæ cum
 secunda tabula pugnant, sed etiam pugnantia cū pri-
 ma. Itaq; si magistratus quærat, quæ sint sua officia,
 in decalogum velut in speculum tueatur, & memine-
 rit totius legis defensionem ad se pertinere, curare
 ut rectè doceatur populus de religione, deindè prohi-
 bere & punire idololatriam, blasphemias, homicidia,
 latrocinia, furta, adulteria, defendere rerum Domi-
 nia, non rapere facultates subditorum, recta exercere
 iudicia,

2.

iudicia, ferre leges necessarias ad regendos mores populi, & ad retinendam pacem. Hoc modo contem-
bitur magistratus in Decalogo omnes partes sui officij. Et in hunc finē, vt magistratus sit verus custos legis Dei & vtriusq; tabulæ, Apostolus iubet orare principes regibus & omnibus qui in sublimitate cōstituti sunt vt quietam & tranquillam vitam agamus in omni pietate & sanctitate. Officium magistratus est, vt pacem efficiat ac tueatur, sed finis pacis non debet esse secundum Apostolum, vt securi & quieti fruamur voluptatibus, sed vt honestè & piè viuamus, & populus doceatur & instituatur ad religionem. Hic finis pacis maxime tuendus est & perquirendus à Magistratu. Maxime enim hæc duo disciplina & doctrina, fieri debent in societate humana, ac conseruari à rectoribus, quæ etiam præcipit Apostolus Ephe. sexto, vt parentes exhibeant filijs. Disciplina est, diligenter coercere cupiditates, certis exercitijs, laboribus, studijs, & pœnis: his enim exercitijs domantur ingenia, fiunt ad virtutes aptiora. Ideò Ethnici diligenter retinebant disciplinam: & scriptura dicit Prouerb. 13. Qui parat virgæ, odit filium suum. Sed doctrina quoque pietatis & religionis adhibenda est: nam doctrina sine disciplina parum proficit, sicut Lactantius inquit sine scientia & religione: & Apostolus ait: Si habuerim mem prophetiam & omnem scientiam, charitatem autem non habeam, nihil sum, 1. Corinth. 13. Effigetur lex siue disciplina pædagogus ad Christum, Galat. tertio. Vult igitur Apostolus homines doceri disciplina assuefieri, vt perueniant ad agnitionem Christi.

3. Tertiò, quoniam sæpè homines pace abutuntur, quæ paritur & tuetur à pijs Rectoribus, in ocio oblitum dederunt se voluptatibus: ideò Deus punit mundum frequentioribus bellis & dissipationibus regnorum. Sic comminatur Christus Hierosolimitanis Luca. 21. qui

qui in diebus pacis obliuiscabantur Dei, & dediti omni voluptati, non agnouerunt tempus visitationis suæ: & de quibus Hierem. 6. dicit, quòd securi clament, pax pax, & tamen non erat pax. Abusus ergo pacis apud populū est causa dissipationum Regnorum ac sæuissimorum externorum hostium occasio. Fit quoque aliquando propter ambitionem, auaritiam ac rigiditatem principum, sicut punitur Achab rex, quòd alienam vineam appetiuit, 2. Reg. 21. Regnum Israël dilaceratur propter idololatriam Salomonis, tertio Reg. 11. Roboam punitur, eò quòd noluit partem tributorum remittere, 3. Reg. 12. Sic Salomon in prouerb. 28. propter peccata populi multi sunt principes, & propter malos mores populi Deus dat infelices principes & hypocritas &c. Honorandi porrò sunt Magistratus & rectores, non precipuè quòd de alto genere nati, sed quia locum Dei tenent.

CAPVT XI.

ARGVMENTA.

1. *Quòd Deus dedit nobis parentes ideò, ut sint nostri Domini loco sui, id est, Dei.*
2. *Quæ sint magna bona, quæ Deus nobis per parentes nostros facit.*
3. *Quòd non solum sanos, sed etiam infirmos & senes parentes honorare debemus, & illis benefacere, ut simus capaces promissionis Dei.*

Deus præcepit honorare parentes, Exo. 20. Quia ipse proposuit & dedit nobis eos in Dominos nostros, qui locum suum teneant erga filios. Non enim casu fit, ut hic sit tibi pater, & hæc tua mater. Deus sic ordinauit & disposuit, atq; hæc est immensa Dei